

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕПЛАТА ГОДИНА
КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:

за Србију 6 дин. месечно
од једнога броја 0·10 дин.
за стране земље поштапског савеза 15 дин. месечно

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:

Ранко Петровић, Доброта Ружић, Љуб. П. Ђирић.

Број 138

СУБОТА 27 АПРИЛА 1891

Година I

102 САСТАНАК

22 марта 1891 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПРЕДСЕДНИК

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР

Доброта Ружић

(НАСТАВАК)

(Васа Манојловић)

Питајте данас људе, који лове по рекама, да ли има рибе, и они ће вам казати, да нема зато, што се подмладак са динамитом упропашћује и за то, није ни чудо што рибе нема. Ово данас што има забрана по кривич, закону, то нико не верма, нити ко води рачуна, кад треба и како треба да се лови.

Дакле, свакојако ја држим, да је потребно и целисходно, да се овај предлог усвоји, док се не донесе закон о лову.

Димитрије Катић — Ако рашчистимо питање, ради чега се доноси закон о шумама, онда ћемо се врло лако одожити и погодити у томе, да ли треба усвојити предлог Ђурђа Торовића или мишљење одбора. Цел је овом закону, да сачувамо шуме, које постоје и да потпомогнемо гајење нових шума. Кад је тако, онда настаје питање: да ли лов у опште упропашћује шуме? те онда бајаги да има места, да се унесе члан 64., којим се лов забрањује. Сваки ће признати, да лов није сатирао, нити ће сатирати шуме. (Одобравање Скупштине). И кад је тико, онда оној забрани нема места. Још мање има места да министар привреде пропише правила, којима ће се регулисати овај однос о лову. И ја сам за то, да треба уредити односе о лову, али никако не могу одобрити, да такве неодређене одредбе уђу у шумски закон, по коме ће се спречити и отежати ношење оружја по шумама. С тога сам за то, да се предлог Ђурђа Торовића усвоји, а министру привреде оставити да поднесе закон, којим ће се лов уредити.

Нема места ни предлогу Радисава Мигровића, јер грађански законик регулисао је то односе у начелу и само остаје, да се уреди право лова. Дакле, не треба уносити то у закон о шумама, кад је грађански законик одредио, да се дивљач сматра као непокретно добро, док се не извуче из шуме, што значи, да припада сопственику шуме. Што се тиче повреде приватне својине, кривични закони свакота, који учини повреду и никако се не може узети за разлог то, што се један закон не примењује, да зато треба донети други закон, јер то би значило, да се неће примењивати ни овај нов. Нека се тражи, да се закони врше, па онда неће бити штете од ловаца. Дакле, ја сам зато, да се усвоји предлог Ђурђа Торовића, а чл. 64, да одпадне.

Потпредседник П. Вуковић — Оглашујем да је претрес свршен. Ко је за то да се прими предлог Ђурђа Торовића, да се овај чл. 64. избрише, пека седи; ко је против, нек устапе? (Већина седи). Објављујем, да је усвојен предлог Ђ. Торовића.

Известилац Ђ. Новаковић — Кад је Скупштина решила да се избрише овај чл. 64, онда у том смислу има да се поправе и измене чл. 81. и 101, који стоје у вези са овим чл. 64.

Чл. 81. гласиће са изменом према укинутом чл. 64. овако:

Члан 81.

Одребе чланова 33, 34, 35, 37, 39, 40, 59, 60, 61, 63, овога закона важе и за општинске шуме.

Председник — Прима ли Скупштина прочитани чл. 81. са изменом? (Прима).

Известилац — Пошто је укинут чл. 64., онда треба изоставити т. 11. у чл. 131., а т. 12. постаће т. 11.

Председник — Прима ли Скупштина чл. 131. овако изменjen? (Прима).

Известилац — Сад долазе они чланови, који су враћени у одбор, ради редиговања, а то је и првом месту чл. 103. Он по новој редакцији гласи.

Члан 103.

И покушај преступне шумске кривице казни се.

Председник — Прима ли Скупштина прочитан чл. 103 са изменом? (Прима).

Известилац — Код чл. 117. такође је учињена нова редакција.

За овим прочита чл. 117. са допуном.

Члан 117.

Пресуда за шумску кривицу застарева за две године од дена, кад је постала извршила, а иступила за три месеца.

Председник — Прима ли Скупштина чл. 117. са допуном? (Прима).

Известилац — И код чл. 119. учињена је нова редакција са допуном.

За овим прочита чл. 119. са допуном.

Члан 119.

Ко одсече и украде из шуме дрвета необорена, саднице, грађу за ма какву употребу осудиће се да плати оштећеном вредност украденог дрвета, по члановима 108 и 109 овога закона, па име накнаде, и затвором од 2 месеца до 2 године. Ко украде оборена дрва, казниће се покрај накнаде штете, и затвором од 1 до 6 месеци.

време смештени добровољци и бегунци босанско-херцеговачки са чељадима и стоком, што тврди под %. приложено уверење од. надлежног суда, да је Народна Скупштина 18 Јануара 1879 год. решила да се арендаторима сувата златиб реских, који су у време рата оштећени, опрости или смањи аренда, што тврди и решење г. министра финансија АБр! 1742, 23 фебруара 1879 г. да се молилац обраћао Народној Скупштини попово 1887, а упућиван државном савету, па ингде није чашао задоволена, док међутим Алекси Поповић из Ужица трговцу, да оваки случај, а за суват „Крајеви“ која је држао исте године 1876, опроштена сума 8800 гр. пореских што се такође види из акта на елства ужичког од 30 Јуна 1887 год. а и неколицини ужички трговаца, опроштена је аренда што вису могли уживати закупљене сувате 1878 год.

Из разлога наведених одбор је решио: да се Милану Дивљаковићу из Марковице среза драгачевског суме у 6820 гр. и 28 пореских парара издана 1876 год. за суват Доњу Рипчицу врати. За то моли Народну Скупштину да ово решење изволи уважити.

Председник — Прима ли Скупштина одборско мишљење? (Прима).

Известилац чита:

Стева Стевановић, пешадијски потпуковник из Ваљева, моли да му се уваже године службе, проведене у руској војсци.

Решење: Из молбе молиоца види се да је постао официр у руској војсци; да је као добар србин и патрјота у сва три рата добровољно се стављао на службу својој отаџбини и борио се против непријатеља и за храброст одликован; да је примљен у српску војсну службу, као што виши официри под условом да му се године официрске проведене у руској војсци признају, што тврди г. министар војени; као и то да је произведен за потпоручника у руској војсци 23. августа 1872 год. За то је одбор мињења: да му се године службе од 1872 год. 23. Авг. као дана кад је постао подпоручник, што се из %. приложеног указа добијеног у Русији, уваже, одбор моли Нар. Скупштину да решење ово изволи одобрити.

Министар војени Р. Милетић — Стеван Стевановић пеш. потп. то је један од официра, који је врло часно место заузимао у редовима руске војске; па не само то, него за време свију наших ратова увек је долазио овамо да послужи својој отаџбини. С тим ја мислим да треба да се усвоји одборско мишљење.

Председник — Претрес је свршен. Прима ли Скупштина одборско мишљење? (Прима).

Известилац чита:

Павле Несторовић учитељ у Рачи, моли да му се уваже године службе од 1. августа 1875 до 13. септембра 1885 год.

Решење: Одбор је мињења: да се молиоцу године учитељске службе од 1. августа 1875 до 13. септембра 1885 год. рачунају само за пензију а не у периодску повишицу. Моли одбор Скупштину да ово решење изволи одобрити.

Председник — Прима ли Скупштина одборско мишљење? (Прима).

Известилац чита:

Милош Мимовић, учитељ у Смрдљиковцу у окр. подунавском, жали се против министра просвете и црквених послова.

Из приложених докумената, које је молилац поднео са својом молбом, јасно се види и доказује, да је г. Милош Мимовић учитељ смрдљиковачки 1880 год. имао оцену 4 (врло добар), а за 1881 год. 3 (добар).

Кад је закон ступио у живот, а то је било 31 марта 1881 год., онда га је требало превести у плату са 800 динара и даље поступати, као што чл. 6 закона о учитељским платама налаже.

Министар просвете и црквених дела превео га је у прву периодску повишицу 1882 год., противно чл. 5 закона о учитељским платама. Даље 20. јануара 1887 бр. 488 на захтев г. Мимовића ондашњи министар просвете и црквених дела г. Милан

Кујунџић известио је г. Мимовића, да га не може превести у другу периодску повишицу од 1050 дин. — Пајглавнији му је разлог тај, „што је познато да стоји под сумњом, да иде против државе, њеног реда и поретка, који је утврђен земаљским законима и т. д.“ Опда је г. Мимовић имао белешке врло добре, а и владање му је било добро.

На основу чега с погледом на чл. 5 и 6 закона о учитељским платама, одбор сматра, да је г. Мимовић учињена неправда, према чему има част предложити Народној Скупштини, да изволи решити: да се г. Милошу Мимовићу сматра превод у учитељске плате од 31 марта 1881 године, и да му се према томе с погледом на закон о учитељским платама чл. 5 и 6 одреде периодске повишице, као и то, да му се сва стечена права на основу тих повишица уваже, пошто је без прекида био ирло добар учитељ са врло добрым владањем — означи да му се и пакнада изда.

Председник — Прима ли Скупштина одборско мишљење? (Прима).

Известилац чита:

Персида, удова пок. Живка Ј. Симића, из Голупца, моли за државну помоћ.

Решење: Молба молитељке заслужује нарочитог призрења, из разлога: што је њен муж Живко Ј. Симић бив. председник општ. суда голубачког, среза голубачког, савесно и тачно вршећи своју дужност, чувајући личну и имовну безбедност својих суграђана 19. септембра 1886 год. гонећи зликовце, кад једног између њих, а именом Толора Маринковића хајдука убио, тог истог часа убијен је од другог зликовца — друга поменутог хајдука, оставивши скоро без икаквог имања жену са петоро деце сирочади, што тврди уверење власти; за то је одбор мињења: да се жени и деци покојника издаје државна помоћ по 30 дин. месечно, до пунолетства деце.

Тома Јовановић — Господо, кад је овај човек на оваквом послу погинуо, ја мислим да није право да се његовој породици дадамо само 30 динара, него бар 50 динара треба да се даде. Шта ће та жена са толиком децом да ради са 30 динара? — Не ће бити ни сити ни гладни. Ако хоћемо да се патриотизам у нашој земљи што више развија, онда треба овде да дамо што већу помоћ и зато ја мислим да треба ово да се повиси на 50 дин.

Председник — Претрес је свршен. Прима ли Скупштина одборско мишљење? (Прима).

Известилац чита:

Светозар Ристић, машиниста фабрике монопола дувана, моли да му се у указне урачунају неуказне године службе.

Решење: Из документа приложених види се, да је молилац као машиниста на српској лађи „Делиграду“ ревносно ову службу отаљавао као честит радник и добар стручњак у овом послу, што са задовољством тврдимо да је ово место као Србин заузимао; за то је одбор мињења: да му се године службе, као машинисти на „Делиграду“ у указне урачунају.

Сима Костић — Ја мислим да не треба овако отако да одобравамо ово. Јуче смо овде решили да се пређе на дневни ред преко молбе Тоше Селесковића ижињера, који је српску војсну фабрику подигао на први ступањ европских фабрика, тако, да можемо подмиривати све потребе од ње, и који је у најтежијим приликама помогао ову земљу; дакле прешли смо ћутке преко молбе таквог једног човека, који је тражио да му се признају неке године службе, а сад хоћемо да признамо то једном машинисти на лађи „Делиграду“. Ако је тај машинист радио на „Делиграду“ он је био плаћен за то. Ако радио тако ми ћемо отићи далеко. Зато предлажем да се та молба одбаци и молим 10 посланика да ме потпомогну. (Потпомажу га).

Ранко Петровић — Ја се изненађујем говором поштованог посланика Симе Костића, што он сад помиње Тошу Селесковића. Ја нисам ни чуо да је његова молба прочитана, а он је чуо и није овај свој говор на свом месту држао. Што се тиче мене ја налазим да је погрешено што није задовољена молба Тоше Селесковића, али замерам г. Сими Костићу, зашто није јуче тај свој говор држао, а ја бих га потпомогао, него сад пошто је прошао сивац Крушевач.

Даље ја мислим да ће Скупштина погодити прави задатак и задовољити потребу, ако усвоји ову молбу, која је сад на дневном реду, јер струка машинска није у нас ни гајена до сада а она нама треба и ми је морамо гајити. Ово би био први компромис који би учинили тој струци. С тога непознавајући ни заслуге, ни спрему молиоца ја сам ипак за миње одборско, надајући се, да је одбор озбиљно ствар проучио.

Новак Милошевић — Из једне погрешке не треба да се пада у другу. Ако смо јуче погршили не треба да грешимо и данас. Што је одбор овако решио, он је имао у виду то, што мањом сви људи, који се школују хоће да буду чиновници. Одбор је казао да је овај Србин машиниста и кад смо могли да уважавамо године службе људима, који су обично награђени, као што су потпуничи, зашто онда да не смејемо да уважавамо године службе једном Србину машинисти, да тиме отворимо вољу омладини да се на тај рад одређе, то је дужност Народног Представништва да учини. Из тога општег интереса држим, да је решење одбора правилно и с тога молим Скупштину да га потпомогне и уважи.

Ранко Таясић — На првом mestu ја заиста сажаљевам, ако се јуче у овој гомили молаба прешло преко молбе Tome Селесковића на дневни ред, јер да сам ту молбу приметио, ја бих је примио и бранио као и ову. Но и само председништво приметило је одбору да други пут тако молбе не решава износи их по неколико стотина у једном реду, без реферата на свакој јер је та практика рђава.

Што се тиче одборског решења по молби Светозарево, оно је са свим умесно и оправдано тим пре, што нам у новије време све више требају машинисте и други стручни занатлијски људи него други теориски школовани људи, а увођењем жељезнице и других машинских радова. И ја мислим, да нам је велика нужда за машинисте. Ми видимо какву муку имамо с чиновницима жељезничким, те нам исти мањом са стране долазе са можда и несигурним и лажливим неким дипломама. Међутим ко нам јемчи о тим људима да су они савршили школу. Ко нам јемчи да су то они што се у дипломи помињу и да су то њихове дипломе? Ми тим људима уважавамо и године службе проведене на страни што морамо, јер немамо других људи. Треба да многим људима дамо воље да и ту структу проучаваји, а не да иду у чиновнике. А ако смо погршили код молбе Селесковићеве, што може идућа Скупштина исправити и не треба да се са овако строгим решењем као што хоће Сима Костић, одазовемо Србима машинистама.

И на основу тог молим Скупштина да усвоји решење одбора и уважи године службе машинисти Светозару Ристићу ваљану Србину и чиновнику и то можда и једином у нашем славном монополу дувана.

Министар војни Радован Милетић. — Ја, господо, по молби инжењера Тоша Селесковића нисам саслушао у одбору, а то је ваљало учинити по закону о пословном реду у Народној Скупштини. Био сам питан за господу официре и о њима сам давао своја мишљења, али по овој молби нисам саслушан.

И моје је уверење да би била велика грешка ако се не би смо одазвали молби једног човека, који је учинио земљи велике услуге не само својим веома плодним стручним техничким знањем, него и својим попашањем и савешеношћу. Кад би сте, господо, ову молбу примили, учинили би сте дело правде и могли бисте постани и друге, да сву своју снагу заложе на корист послова државних. А ово што би се овоме човеку учинило, не би било Бог зна шта, он тражи да му се уважи само неколико године службе у указне. Кад не можемо да наградимо те луде онако како треба, онда можемо бар у овим ситницама да се сагласимо и да им у неколико потпомогнемо.

Дакле ја бих молио да се решење по моји Селесковић исправи, чим буде могуће.

Миливоје Јосимовић — Ја сматрам за дужно да вам обратим пажњу на то, да је разлика између машинског инжењера и машинисте. Друго је машински инжењер, као што је Селесковић, који по спреми и заслугама својим ову земљу, треба да ужива многа права које данас нема, према њему може да се

учини изузетак, — а друго је машиниста. Машиnist је прост радник на машини. Ти људи нису чиновници и немају указа. Ако овај има случајно указ, ја мислим да то није коректно. То су прости радници, које не треба да увршћујемо у ред чиновника и које треба да разликујемо од оних као што је Селесковић и други.

Тома Јовановић — Ако станемо овако ове људе награђивати, који су по разним службама служили, онда ће нам до године буget бити 70 mil.; па и практиканти ће тражити, да им се године практиканске службе признаду за указне. Ја мислим да је г. Миа. Јосимовић довољно објаснио ову ствар. Оне године, које је провео као указни чиновник, рачунаће му се при пензионовању. Ако ову молбу усвојимо, онда ће нам се јављати и шталмајстори да им признамо године службе.

Милош Богдановић — Господо, ако очемо да водимо рачуне о користима, које је нашој отаџбини учинио „Делиград“ за време ослобођење нашег народа, ми не само да би овоме човеку, који је био радни Србин на својој лађи, усвојили молбу, него и ту лађу, која је себе преживела, као што чух на збору за оснивање српског паробродског друштва, и све раднике на тој лађи сликали. Ја се чудим, како могу неки послици да говоре против људи, који су на тој нашој лађи служили, које је толике користи донела нашем народу. Ја мислим да треба усвојити миње одбора јер је праведно.

Панта Срећковић — Ако је тај човек прост слуга на „Делиграду“, онда ја не знам за што му уважавати те године службе. Ти су људи и упронастали „Делиград“. Он је служио на „Делиграду“ од 1882 год., па кад је „Делиград“ дотеран до тога да 2 паре не вреди, он је отишао у фабрику монобола дувана. Ја мислим, да ову молбу треба одбацити.

Милан Ђурић — Не могу да се сложим са г. Пантом Срећковићем, који рече за овога човека, да је био прост радник. Прост је радник онај, који је био бума бара под казане, а овој човеку, који је управљао машином, на тој лађи. Што је стомак једном човеку, то је машина лађи. Наш пароброд „Делиград“ учинио нам је велике услуге за време срп. турског рата. Овај је Србин са опасношћу свога живота бродио на томе пароброду покрај тврђава турских. Па зар ми не треба да се старамо да добијемо такве стручњаке који нам требају, јер ми имамо две пловне реке Саву и Дунав и ми очемо да створимо српско бродарско друштво. Један Србин који је познат с тим стањем тражи од Скупштине да му се уваже неколико године службе ради своје фамилије па зар ми не треба да му те године службе уважимо, кад их уважимо толиким чиновницима. Г. Срећковић признаје ону народну пословицу која вели: да је најтеже носити се с ватром и водом, а овај је се човек толико година борио са водом и ми сад ичехмо да му призnamо неколико године службе. Ја мислим да је решење одбора правилно и да га треба усвојити (Чује се: да се реши).

Председник — Је ли вољна Скупштина да се реши? — Јесте.

М. Лешјанин — Односно овог молиоца ја бих имао само толико да кажем да он није био прост радник, као што рече г. Панта Срећковић већ је био помоћник машинисте на „Делиграду“. И колико се сећам он је 1873 год. примљен у склопу и у колико знам он је врло добро вршио своју дужност. Сада Скупштине стоји хоће ли му те године службе уважити или неће; као помоћник машинисте имао је 10 дук. месечно плате.

Што се тиче г. Слесковића, мени је врло жао што јуче нисам приметио чамељу осагалих молаба и његову јер не бих могао пропустити а да не тражим да се она уважи пошто уверењем могу казати да је г. Селесковић један од најсавеснијих чиновника и да заслужује да му се молба уважи.

Љуба Јосимовић — Молба г. Tome Селесковића већ је била раније на овом истом сазиву склопом и само с тога што је место Селесковић стајало Жељесковић, Скупштина је по моме прелогу вратила ту молбу у одбор да је боље расмотрити и да види да ли има права и одбор, је и по други пут донео одлуку и решење, да се преко ове молбе пређе на дневни ред. Ја сам је јуче саслушао али висам

имао куражи да поново устанем и да говорим и да доказујем да он није заслужно што је одбор поново донео решење: да се преко ње пређе на дневни ред.

Сима Костић — Ја тога човска лично не познајем, а а још мање познајем његов рад, но благодарим г. Јоксимовићу који је напоменуо, да тај посао који он обавља није по нашим законима био указно звање, него је то остављено на вољу г. министру. Ја сам онда говорио кад је био тај члан у претресу пред Скупштином да га треба прецизирати за казати који ће се од особља у монополу дувана моћи поставити указом, а који предписом министровим и Скупштина је онда решила тако, да је оставила одрешене руке г. министру финансија у томе и сад видим да се ове машинисте у монополу дувана постављају указом. И на основу тога он тражи да му се припазију и оне године службе које је провео као машиниста на лађи „Делиграду“.

Ми знамо да имамо жељезницу у нашим рукама и на жељезници имамо епјасет машиниста, и сад ако ово овом човеку признатамо, онда треба и све машинисте који су на жељезници одмах да поставимо указом и да им признатамо и оно време, које су провели као машинисти без указа и онда би добили још једну класу људи, која ће настти на терет жељезничког фонда. Међутим те машинисте на жељезници, као што рече г. Јоксимовић неће се ни по новом устројству о жељезници ставити на терет пензионог фонда, него ће се образовати парочити фонд, из кога ће фонда добивати за време њихове старости и ослабљења помоћи. Сем тога кад би њихова служба коју врше данас била указна била би на штету самога посла који они врше, а никако на болњак. Дакле нема ни законскога ни оправданога разлога да му се уважи ова молба и да му се признаду године службе, које је провео као машиниста на „Делиграду“ за указне.

Илија Мојић — Ја сам противан овоме решењу и тражим, да се ова молба одбије, јер да је био указни чиновник па је отпуштен, онда бих му ја признао те године службе; али кад то није било, онда сам ја да се ова молба одбије.

Тома Бојичић — Ја имам да учиним једну примедбу па оваква решења одборска, који је донео два различна решења за два човека, који су по спреми и стручном образовању далеко између себе. Овај је био машиниста на „Делиграду“ а г. Селесковић не само што је машиниста него који је и један од најбољих техничких инжињера и њему нисмо уважили године службе а за овога одбор је донео решење да му се уваже и оне године које је провео као прост машиниста на „Делиграду“, — то би било заиста смешно, ја сам за то да се ова молба одбије.

Председник — Претрес је свршен. Стављам на гласање прво предлог Симе Костића, који је потпомогнут и који гласи: да се ова молба одбије. Ко је за предлог Симе Костића нека седи, а ко је против нека устане? (Већина седи). — Објављујем да је Скупштина усвојила предлог Симе Костића и према томе ова је молба одбијена.

Известилац чита:

Задруга пчеларско-воћарска из Београда моли за бесплатну пошту.

Решење: Молба ова заслужује да јој се даје задовољење: за то је одбор мнева да се уважи.

Председник — Стављам на гласање. Ко је за мишљење одборово нека седи, ко је против нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила мишљење одборско.

Известилац чита:

Мијаило Новаковић учитељ у пензији моли да Народна Скупштина реши: да му се проведених 38 година учитељске службе по старом закону рачунају по садањем закону.

Решење: Из приложених докумената доказато је, да је молилац служио у Србији као учитељ 37 год. а у Босни и Херцеговини 5 година. Свега 42 године.

Из истих докумената доказује се да је он пензиониран са 2150 дн. у место 2450 дн. јер по законима он је

требао да служи 35 година, а он је служио 37 у Србији и у Босни и Херцеговини 5 година, свега 42. — Служба у Босни и Херцеговини то је служба која заслужује да се узме у обзир. На основу чега одбор предлаже Народној Скупштини да изволи решити:

Да се молиоцу уважи молба, да му се пензија рачува по постојећем закону од 31. марта 1881. године — 2450 динара.

Јоксим Павловић — Мишљења сам да се та молба са свим прими и уважи, јер је он провео извесне године службе као учитељ, које тражи да му се признају за пензију у Босни и Херцеговини а нарочито тим пре, што је он своју службу вршио безизорно за све време свога учитељства. (Одобравање).

Председник — Претрес је свршен. Стављам на гласање. Ко је за то да се мишљење одборско прими нека седи, ко је против нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила мишљење одборско једногласно.

Известилац чита:

Атапасије Урошевић учитељ у пензији жали се што при преводу из старог у нови закон о учитељским платама није правилно поступљено односно њега; моли да се то сада исправи.

Решење: По постојећим законима време служења у државној служби одређено је 35 година. — Молилац је служио 38 година, дакле више 3 године — он је у пензији 2159 а шуна је пензија 2450 динара, — што значи да је према молиоцу учињена неправда, према чему одбор предлаже Скупштини да изволи решити: да се молиоцу има издавати пензија према закону.

Председник — Стављам на гласање. Ко је за то да се мишљење одборско прими нека седи, ко је против нека устане? (Сви седе).

Известилац чита:

Мијаило Радуловић пешадијски капетан из Крагујевца моли да му се извесне године службе урачунају у пензије.

Решење: Из молбе и докумената молиоца доказује се, да је молилац 1876. год. са своја два млађа брата, са женом и децом из Црне Горе дошао у Србију. У српско-турском рату учествовао као борац, а као дијурник са дринским добровољцима, где му је у борби на Дрини и брат од 16 год. ногину.

Као велики и изванредни јунак буде произведен 2. августа 1876. г. Бр. 8442 у чин пешадијског потпоручника.

Због храбости 5. новембра 1876. г. Бр. 3482 би произведен у чин поручика и исте године 16. децембра Бр. 16604 би произведен у чин капетана II кл. Сво ово њетово унапређење оснива се на изванредној храбrosti као вође летеће или јатаганске легије.

1. марта 1877. год. он је на основу финансијских прилика одпуштен из службе — за тим после 20 дана примљен за дијурнасту са одличијама капетана II кл. 15. септембра 1880. године Бр. 7237 поново постављен за капетана II кл. дејствујућег.

Решењем г. министра војног од 16. фебруара ове год. Бр. 1140 упућен је молилац за расправу овог чинова министру финансија или Народној Скупштини.

4. тек. месеца Бр. 2931 министар финансија није му уважио молбу већ га је упутио Народној Скупштини.

Кад се узму ове прилике и сав рад у борби са пеаријателем, овај молилац заслужује да му се време од 1. марта 1877. па до 15. септембра 1880. год. призна у године службе за пензију, што одбор има част предложити Народној Скупштини да исто усвоји.

Тома Бојичић — Молим вас господо, овде се износи храброст тога официра и ја му је признајем, али наши су људи показали тако исто велику храброст у ратовима као четвртоће, командри, и т. д. И то је њихова дужност била

да гину и онет они нису изграђени и ако овако почнемо, онда би далеко отишли са овим давањем. Он има добру плату и ја висам за то да му се то одобри.

Прота Милан Ђурић — Мени се чини да је одбор са свим правилно решио, кад је уважно године службе једном човеку, који је показао особиту храброст у ратовима противу непријатеља због чега је и добио од редова капетански чин. Он је отпуштен у интересу штедње и ту му се додогодила нека неприлика. Он има оца шлогирањог, стару матер, и осталу фамилију која живи од његове помоћи.

Ја мислим, да ли треба да му призnamо и ове године, те тако и у будуће одржавамо и друге који хоће да се жrtвују за отаџбину и да их овим охрабримо јербо је он јунаштвом својим заслужан за земљу. Кад је министар на то пристао онде треба на то и ми да пристанемо.

Председник — Претрес је свршен. Ко је за то, да се одборско мишљење прими, нека седи, ко је против нека устане? (Сви седе). Објављујем да је Скупштина усвојила одборско мишљење.

Известилац чита:

Јелена П. Лазовића, из Драгобраће (у ср. гружанској окр. крагујевачком) моли да јој се задржана потпора издаје и даље.

Решено: Молитељки одузета је инвалидска потпора по предлогу општинског суда и одбора за то, што су доброг имовног стања њени синови из првог дома: Симеун и Илија Стевановића из Драгобраће, као што се то види из пресуде инвалидског суда од 17 јан. 1890 год. ПН 4146.

Удови Јелени досуђена је подпора што је у српско-турском рату 1876 год. погинуо њен муж Павле Лазовић такође из Драгобраће 17. децембра 1881. ФИХ 2575 пресуда инвалидског суда; ово је са свим праведно учинено не обзируји се вишта на то, што су јој богати синови из првог дома, држећи се у томе наређења §§ 413 и 414 грађ. закона.

Према овом одбор је миљења, да удова, као жена погинулог у рату Павла Лазовића из Драгобраће има права на инвалидску потпору, не обзируји се на имовно стање њених синова из првог дома, само ако се није побољшано стање њеног мужа Павла Лазовића. Одбор моли Скупштину да ово његово миљење уважи.

Ђурђе Ђоровић — Овди је надлежни кмет погрешно учинио неправду, треба да с тога се даде задовољења.

М. Лешјанин — Ја мислим, да би свако решење Народне Скупштине по овој ствари било неправилно, јер овај је једногодишњица на основу закона добила инвалидску помоћ на основу истога закона и изгубила је. Ја држим да Скупштина треба ову ствар да упути министру војном на поступак, а министар онет инвалидском суду и да инвалидски суд види, да ли је његово решење правилно или не. С тога и онет кажем да Скупштина не треба овакве ствари да решава.

Известилац — Њен муж кад је погинуо, онда је она на основу тога што је он погинуо и што је слабога стања добила инвалидску помоћ она се истини преудала и њени су синови доброга стања али она не може имати права, па то њихово имање, па да су они и Кремановићи. Овде је сасвим инвалидски суд погрешно с тога што она има права на инвалидску помоћ што јој је муж погинуо. Она нема права ни да тражи од синова да је издржавају, а они могу само да је часте и вишта виште. С тога мислим да и ову молбу треба усвојити.

М. Лешјанин — Ја не спорим право те удовице на помоћ, која јој је инвалидским судом укинута, али само кажем да је то неправилан пут ако би Скупштина узела на себе да судске пресуде преничава, него то треба послати инвалидском суду и ако он увиди да је његово решење погрешно, он ће своју погрешку исправити.

Сима Костић — Ја држим да се Скупштина не може упућати у издавање решења, којим ће вишти судско решење. Инвалидски суд, то је суд као и остали судови. Ако је ин-

валидски суд донео решење да јој се на основу закона одузима потпора инвалидска, онда ми не можемо овде доносити противно решење, јер би сида Скупштина на себе примила судску власт, а то је Уставом забрањено. Но овде може Скупштина једино као што се види, да је на основу лажних документа инвалидски суд обманут донеће решење, да молитељка има права да се обрати Скупштини да тражи оно што је већ редом задржано и чије издавање, и на ново да се обрати с молбом инвалидском суду, да докаже да јој неправедно одузета помоћ. Али никако неможемо те ми упуштати у судски посао а то је Уставом забрањено.

Милош Богдановић — Кад не би постојало лажно уверење на основу кога је пошигтила прва пресуда и издавању помоћи ове молитељке и ја бих био мишљења, да се ова молба одбије. Али пошто је она изгубила помоћ само на основу лажног уверења што је суд општ. казао да јој се поправило стање а међутим то није у ствари, јер ово се уверење односи на стање њених синова од првог мужа, које је право она по грађ. закону изгубила пошто се преудала за другог и на основу тог другог мужа и добила је помоћ.

Ја држим да Скупштина има право да каже, да се њој право на помоћ задржава и ако се и преудала. То је само једно тумачење закона а Скупштина је и надлежна за тумачења закона.

Министар војни Р. Милетић — Овде је реч о потпори, и кад дође пред Скупштину молба такве природе, то знам, да се није могла уважити на други начин. Та је молба била пред судом, и суд је казао, да се она не може уважити. Сад стоји до Скупштине да она уважи молбу ако налази да је молитељка у праву, јер је Скупштину има на то права.

Известилац — Мени изгледа као да и г. Костић и г. Лешјанин нису добро чули решење одборско. Ми у решењу кажемо, да има права на инвалидску потпору, а зна се ко ће да јој то право поврати.

Ја мислим да то Скупштина може да каже, јер има право на то. —

Максим Сретеновић — Ја се опомињем, господо, да је и ланчке године било пред Скупштином много молби такве природе као ова што је извештио прочита. Одбор је за све такве молбе доцела одлуку, да Скупштина није надлежна да о њима решава. Међутим сад као што видим са свим се противно ради, и мени се чини, ако ми по таквим молбама усвојимо мишљење одбора, онда до године нећемо дати главе од таквих молби.

Председник — Претрес је свршен. Ко је за то, да се мишљење одбора усвоји нека изволи седети; а ко је противан, нека устане? (Већина седе). Објављујем да је Скупштина усвојила мишљење одбора.

Известилац чита:

Арсеније Радовановић учитељ из Аранђеловца моли да му се и прве две године службе узму у рачун при одређивању новишице.

Решено: Одбор ценећи наведене разлоге у овој молби као и приложене документе, налази да је молба основана на правди, па с тога има част препоручити Скупштини да донесе своје решење по коме ће се молиоцу урачунати у периодске новишице плате за све оно време које је као учитељ провео од дана када је закон о учитељским платама ступио у живот.

Председник — Стављам на гласање. Ко је за мишљење одбора нека изволи седети; а ко је противан нека устане? (Сви седе). Објављујем да је Скупштина усвојила мишљење одбора.

Известилац чита:

Петар С. Мостић коњички мајор, моли да му Народна Скупштина уважи године службе, проведене у руској војсци.

Решење: Пошто је молиоц одслужио у српској војсци прописан рок, па да би прибавио веће знање, отишао је у Русију и свршио је тојну школу о свом трошку, ступио у руску војску 18. октобра 1869. год. па пошто је 1876. године

Србија ратовала са Турском, молиоц је дошао и ступио у српску војску 10 маја 1876 год. где се и данас налази. За то је одбор миљен; да му се проведене године у официрској служби у руској војсци од 18 октобра 1869 год. до 10 Маја 1876 године уваже; с тога одбор моли Народну Скупштину да ово решење уважи.

Председник — Стављам на гласање. Ко је за миљење одбора нека изволи седети, а ко је противан нека устане? (Сви седе). Објављујем да је Скупштина уважила миљење одборско.

Известилац чита:

Стеван Гојковић учитељ из Добрње (срез млавски) моли да му се уваже извесне године проведене пре по што је други пут постављен за учитеља.

Решење: Одбор је проценио молбу молиоца, па се је уверио из приложених документа, да је молиоц у учитељствовању први пут био од 23 јула 1850 год. па до 18 августа 1887 год. а од 18 августа 1887 год. па до 1 септембра 1886 год. није био у учитељској служби, па основу чега има час предложен Народној Скупштини да се молиоцу уважи време учитељствовања од 23 јула 1880 године па до 18 августа 1887 године.

Председник — Ко је за миљење одбора нека изволи седети, а ко је противан нека устане? (Сви седе). Објављујем да је Скупштина уважила миљење одбора.

Известилац чита:

Наум Ђорђевић из Салаша (у сп. и окр. крајинском) моли да му се исплати трошак, који је поднео 1883 приликом повраћања реда и поретка.

Решено: Из молбе молиоца, као из поднешених прилога, види се: да су 1883 године у време салашке побуне полициске власти појеле и почили код овог Наума 594·30 динара, и издати му оверене рачуне с тим, да су те трошкове поградили на основу наређења начелства крајинског, па му ова сума није плаћена, и ако се обраћао свима властима, за које се мислило да су надлежне; као и то да је у тој времену просто морао овим нежељеним гостима давати све што су тражили, јер је то захтевала власт на основу наредбе вишке власти, што такође све тврде поднешени документи, за то што је одбор миљења да се ова молба упути г. министру финансије да је има у виду онда, кад буде исплаћивао осталим који су у то време општећени, према решењу Народне Скупштине.

Председник — Ко је за то, да се миљење одбора усвоји нека изволи седети, а ко је противан нека устане? (Сви седе). Објављујем да је Скупштина уважила миљење одбора.

Известилац чита:

Остоја Николић рачуносчитач главне контроле, моли да му се признаду године службе, што је провео као учитељ и указни чиновник.

Решење: Из молбе види се да је Остоја Николић отуштен из службе државне за то што је 26 априла 1886 год. употребио своје грађанско право за бирање народних посланика по својој савести; међутим види се и то, да је ваљан чиновник. За то је одбор миљења: да му се године указне службе од 26 новембра 1876 до 26 априла 1886 године, уваже, без призрења што је из службс оглуштен.

Панта Срећковић — Тај човек, кад је се спремао, он је се спремао за другу службу, па је после сва средегва употребио, да ту службу напусти и оде у другу. Он је се дакле за другу службу спремао, а та контрола ја знам каква је, има у њој неких 150 и какви их нема. Ја не знам какав је тај човек, али кад један човек хоће да трчи из једне струке у другу, ја не бих био миљења, да му се уваже године службе.

Тома Бојичић — Ја не могу усвојити разлог, који је г. Панта изнесо. Кад смо мало час уважили године службе човеку који има 5000 динара плате, онда не знам каквог би раз-

лога имали да овоме човеку не уважимо. С тога сам миљења да се усвоји миљење одбора.

Тријвун Милојевић — Г. Панта вели да се овај човек спрема за ту струку. Па господо, колико год нас има људи, који се вису нарочито спремали за једну струку па су онепет за то врло добри раденици (Панта Срећковић: Па јест није се спремао за ту струку и за то му не треба уважити молбу). Ми од неког времена хоћемо у Скупштини да се разговарамо као у механи. Ја о молби овог човека имам ову да пomenem.

Остоја је био учитељ у Великој Моштаници, онда сам и ја живео у томе месту и ја га познајем врло добро. Он је као учитељ зарадио 20—30 дуката, и дошао је у Београд да продужи науке. Свршио је богословију, и после је био практикант у полицији а доцније је и приватно свршио правни факултет. 1886 године, кад је била борба око избора, он је угасно свеђу у 10 сати из јутра и није био више чиновник само за то што је гласао за опозиционара. Врло је добро одбор казао, да је он опгужен из партијских обзира, и кад смо многим другим уважили, право је и овоме човеку молбу да уважимо, а он ће умети.

Панта Срећковић — Ја имам да одговорим г. Трифуну и г. Томи ово. И ја сам 1886 године гласао за опозиционаре и колико је нас још гласало, па и толики сељаци су још гласали, а ако би се то узело у обзор, онда би требало све паградити за гласање ценити ко му даје.

Витомир Младеновић — Ма да налазим да не би требало за многе молбе доносити оваква решења каква одбор предлаже и да треба већу пажњу обратити и све околности узести у обзор без икаквог призрења, осим призрења права неисправке неправичности, што је Представништво Народно најпрво место позвано да чини. Према томе се овде слажем с миљењем одбора, јер овде Скупштина нема да решава да се овоме човеку уваже године службе које није одслужио, него да се исправи једну набавку, да му се уваже године службе, које је фактички одслужио. А Скупштина је и позвана да исправи такву једну неправду и кад смо уважили молбу такве врсте толиким другим људима, право је и овом човеку да уважимо.

Новак Милошевић — Ми ако овоме човеку уважимо молбу он нема ишта да добије него да му се поврати оно што је неправедно изгубио. Ја знам да је он гласао 1886 године за посланика, и у 10 сати је гласао, а у 11 сати био је отпуштен из службе. Кад смо уважили године службе госп. Дучићу, онда би неправедно било, да овоме човеку не уважимо. С тога сам и ја за миљење одборско.

Председник — Претрес је свршен. Стављам на гласање Ко је за то, да се миљење одбора усвоји нека изволи седети а ко је противан нека устане? — (Сви седе). Објављујем да је Скупштина уважила миљење одбора.

Известилац чита:

Павле Јовановић, учитељ из Широта, моли да му се уваже године, које је провео као учитељ у Аустро-Угарској и као привредни учитељ у Србији.

Решење: Молилац постављен је за сталног учитеља 1878 и служио је до 6 фебруара 1884. Тада је разрешен. 10 Септембра 1884 постављен је за привременог и служио до 30 априла 1885. Године 1886. 1 септембра постављен је онег за привременог и служио до 3 декембра 1889. За привременог заступника 5 маја, а за сталног 28 септембра 1890 год. пошто је имао квалификацију за сталног учитеља и као такав постављен, а служио $5\frac{1}{2}$ година, па пошто је одпуштен, из некаквих разлога постављен за привременог, што се јасно види да ово није диктовала правда по други обзир; — то је одбор миљења: да му се и године учитељствовања проведене као привремене урачунају у склопе, а за све овде изложене време одкад је постављен за сталног учитеља рачуна и за превођење у вишу класу и периодичку повишицу, а то је 8 година, 4 месеца и 10 дана; а 4 године сталног учитељствовања у Аустро-Угарској — да му се у године пензионовања урачунају,

за то што је ово и као патриот и добар Србин заслужно, што је одбор попрпео из докумената приложених.

Одбор моли Народну Скупштину да ово решење уважи.

20 марта 1891 год.

Београд.

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА
Новак Малошевић

Известилац
Алекса Ратарац

чланови:

М. Ј. Богдановић, В. Ђирковић

Јосим Павловић — Према одборском мишљењу овоме би се човеку дало шаком и капом. Према одборском и године службе, које је провео у Аустрији уважиле би му се и за повишицу плате и да утичу на пензију, и њему би се дало неких 1500 дин.

С тога ја бих био мишљења да му се уваже године ове проведене да утичу на повишицу плате и на пензију. За то сам мишљења да се решење одборско одбаци. Молим 10 посланика, да ме потпомогну. (Потпомажу га)

Војин Ђирковић — И одборско је мишљење, да оне године службе које је провео у Аустроугарској рачунају се само да утичу на пензију а не на повишицу плате, а ове године, које је провео у Србији за своје време док је био као учитељ да утичу на повишицу плате и на пензију. Дакле неће се он рачунати на повишицу плате оне године, које је у Аустро-Угарској провео, него имају само да утичу на пензију.

Известилац — Овде се тражи, да му се уваже оне године, кад је био привремени учитељ, а ево разлога за то. Он је био прво постављен за сталног учитеља, па га на један пут једна влада најури, и кад је поново тражио службу поставе га за учитеља, или привременог, па га опет изјуре и после буде постављен за заступника и да је тако продужено може бити да би дотерао да буде и фамулус.

Министр просвете Андра Николић — У само ово питање ја нећу да узазим, него бих вас молио, да код одобравања молби овакве врсте обратите пажњу на то, да решења не буду тако изведена, да се некоме нешто и накнадно додлађује. У том смислу ја ћу помоћи предлог г. Јосима Павловића. Ја мислим да би било незгодно, пошто сте већ вотирали буџет, да сад решавате, да се појединим молбама нешто накнадно исплаћује, и још можда, па рачун кредита оних година, којих су рачуни већ свршени и предати на преглед, а ви сте, како ми се чини, већ многе молбе решили, икојима ће се прилично ангажовати буџет у напред. Ја вас молим, да вашим решењима не ангажујете буџет и у патраг, те да се мора некоме још нешто доплаћивати. Овакви случајеви нису могли бити предвиђени кад је буџет претресан и ја не бих имао од куда да платим, ако ви решите, да се неком нешто накнадно додлађује.

Тријвун Милојевић — Овом приликом неће бити ислано ишчеснишће да ово напоменем. Кад смо решавали буџет, ми смо ставили цифру на неизвршење трошкова и та сума на овака решења скупштинска рачуна, односи. По аналогији г. министра просвете, ми би трбали све молбe да најуримо и да им ишта не дамо, а ја сам да им се те молбе уваже, ако за то има разлога, за то је и стављена она цифра у буџет. За ову молбу ја сам мишљења да се усвоји мишљење одборово

Војин Ђирковић — Ја не могу да разумем разлоге г. министра просвете код ове молбе, јер их је он исто мотао ишти и код молби, које су раније прочитане, а не баш код молбе Џере Јовановића. Ова је сгвар један пут расправљена, и то 1886 год. 26 Августа. Просвешти Савет регулисао је ту ствар и он, као најкомпетентнији у том питању, на своме 351 састанку решио је да се уваже све године службе

које је овај човек провео у Србији, и Аустро-Угарској, а ако је решење просветног савета меродавно за нас, онда ми треба да примимо одборско мишљење.

Председник — Претрес је свршен. Гласаће се о предлогу г. Јосима Павловића који гласи: „Да се Павлу Јовановићу учитељу уваже године службе проведене у Србији и да му то утиче на повишицу, а године службе, проведене у Аустро-Угарској само на пензију“. Ко је за мишљење Јосима Павловића нека седи, ко је против нека устане? (Сви седе). Објављујем, да је Скупштина усвојила предлог г. Јосима Павловића.

Известилац чита:

Збор и одбор општине Дубске у срезу рачанском окр. ужичког моле да држава позајми селу Дубу новаца за прављење школе.

Решење: Господину министру просвете и црквених послова (чл. 94 тач. 1 пословника).

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

Известилац чита:

Пауна удова пок. Алексе Грујића из Добрине (у ср. пожешком окр. ужичког) моли за пивалидску истпору.

Решење: Г. министру војном (чл. 94 тач. 1 пословника).

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

Известилац чита:

Живојин и Ђурђе браћа Максовићи из Овалнића (у ср. жичком окр. рудничком) моле да им се врати продата кућа и окућница.

Решење: Господину министру финансије (чл. 94 тачка 1 пословника).

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

Известилац чита:

Грађани из општине придворичке у ср. моравском окр. ужичком моле Народ. Скупштину да не дозволи да се њихова општина разгруши.

Решење: Г. министру унутрашњих послова (чл. 94 тач. 1 пословника).

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

Известилац чита:

Сељани села Лесковца (у ср. гружанској окр. крагујевачког) моле да буду одвојени од чајсијевачке и придали витковачкој парохији.

Решење: Г. министру просвете и црквених послова.

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

Известилац чита:

Сељани села Придворице моле да се њихова општина не зове водичка, већ придворичка.

Решење: Г. министру унутрашњих дела.

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

Известилац чита:

Сељани села Заовине у срезу рачанском окр. ужичког, жале се на државни шумар, што им неда сећи гору у Тари.

Решење: Г. министру финансија на поступак (чл. 94 тач. 1 пословника).

Председник — Усваја ли Скупштина мишљење одбора? (Усваја).

(наставите се)